

Opgørelse for 2009

I. Indledning

Dette er den tredje offentlige opgørelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) over dennes rådgivning om forslag til lovgivning og dertil knyttede dokumenter. Den blev offentliggjort i december 2008 på www.edps.europa.eu.

Denne opgørelse indgår i EDPS' årlige arbejdscyklus. EDPS rapporterer om sine aktiviteter retrospektivt en gang om året i årsberetningen. Derudover offentliggør EDPS en opgørelse over sine intentioner på høringsområdet for det følgende år. Det betyder, at EDPS to gange om året rapporterer om sine aktiviteter på dette område.

Baggrunden for denne opgørelse kan ses i politikdokumentet af 18. marts 2005 om EDPS som rådgiver for fællesskabsinstitutionerne i forbindelse med forslag til lovgivning og dertil knyttede dokumenter. I dette dokument redegjorde EDPS for sin politik med hensyn til høring om forslag til lovgivning, hvilket er en af hans vigtigste opgaver, jf. artikel 28, stk. 2, og artikel 41 i forordning (EF) nr. 45/2001. EDPS' arbejdsmetode er beskrevet i kapitel 5 i politikdokumentet. En vigtig del af denne arbejdsmetode er den udvælgelse og planlægning (herunder regelmæssig revision af denne udvælgelse og planlægning), som er nødvendig for at være en effektiv rådgiver.

De vigtigste kilder til opgørelsen er Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram for 2009 samt flere dertil knyttede planlægningsdokumenter fra Kommissionen. Opgørelsen er udarbejdet af EDPS' medarbejdere. I forbindelse med udarbejdelsen har flere interessenter i Kommissionen fået mulighed for at bidrage. Disse bidrag værdsættes i høj grad.

Opgørelsen består af følgende elementer:

- Denne indledende del, der omfatter en kort analyse af konteksten samt EDPS' prioriteter for 2009.
- Et bilag med de relevante forslag fra Kommissionen og andre dokumenter, der er blevet vedtaget for nylig eller er planlagt, og som kræver EDPS' opmærksomhed.

Bilaget blev første gang offentliggjort i december 2006 og er derefter blevet ajourført tre gange årligt.

Så snart EDPS har afgivet udtalelse om et dokument (eller på anden måde har ytret sig offentligt), fjernes dokumentet fra bilaget, men det skal understreges, at EDPS' inddragelse i lovgivningsprocessen ikke ophører med offentliggørelsen af hans udtalelse. I særlige tilfælde kan emnet optræde igen i bilaget, hvis EDPS afgiver en anden udtalelse. EDPS' udtalelser kan ses på EDPS' websted (under 'consultation' - 'opinions').

II. Kort analyse af konteksten

a. Udviklingen inden for EU

Lissabontraktaten har væsentlige konsekvenser for den retlige ramme for databeskyttelse i EU, idet der f.eks. indføres et enkelt retsgrundlag for databeskyttelse (TEUF, artikel 16). Usikkerhed om, hvordan det vil gå med Lissabontraktaten, er et vigtigt element i den kontekst, hvor EDPS fungerer. Dertil kommer, at der i 2009 skal vælges et nyt Europa-Parlament og udnævnes en ny Kommission. Den nye Kommissions prioriteter kan måske få betydelige konsekvenser for EDPS' rådgivningsopgaver.

Uafhængigt af Lissabontraktaten har der været yderligere overvejelser om fremtiden for området for frihed, sikkerhed og retfærdighed. I rapporten fra den såkaldte "Fremtidsgruppe" var balancen mellem mobilitet, sikkerhed og privatlivets fred et centralt spørgsmål. Denne rapport og det konvergensprincip, som indføres med denne rapport, vil indgå i det nye flerårige program på dette område, som skal vedtages under det svenske formandskab for Rådet (ofte kaldet "Stockholmprogrammet"). Endnu en vigtig udvikling på området er, at der gradvis skabes et fælles retsområde (et "egentlig retligt område") gennem udvikling af netværk, der forbinder medlemsstaternes retssystemer.

Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram for 2009 tager udgangspunkt i aktiv solidaritet i tilfælde af kriser mellem alle medlemsstaterne og mellem EU-institutionerne. Her kan nævnes følgende påtænkte indsatsområder af særlig betydning for EDPS' arbejdsområde: behovet for global koordinering og regulering, initiativer for at bringe Europa tættere på borgerne (grundlæggende rettigheder og medborgerskab, migration, retfærdighed, sikkerhed, forbrugerbeskyttelse og sundhed) og strategier for bedre regulering.

b. Den teknologiske udvikling

Kommissionen udsendte i 2008 en vigtig meddelelse om de fremtidige net og internettet, der vil udgøre hovedgrundlaget for det såkaldte allestedsnærværende informationssamfund. Denne meddelelse gav illustrative eksempler på nye teknologier, der understøttes af tre teknologiske hovedtendenser: ubegrænset båndbredde, netadgangssteder overalt, ubegrænset lagringskapacitet. Selv om det allestedsnærværende informationssamfund giver forventninger om innovation, produktivitet, vækst og arbejdspladser, vil det kun føre til bæredygtig udvikling, hvis de spørgsmål, der vedrører sikkerhed, beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred, håndteres på en hensigtsmæssig måde i de tidlige stadier af dets udvikling. I den forbindelse bør EU's forskningsindsats til støtte for udviklingen af det allestedsnærværende informationssamfund nævnes, nærmere betegnet de projekter, der i 2008 har modtaget tildelinger i forbindelse med indkaldelsen fra FP7 (syvende rammeprogram for forskning) af forslag til forskning i til-lids- og sikkerhedsfremmende ikt.

Ved udgangen af 2008 nåede Rådet og Europa-Parlamentet frem til et kompromis om de reviderede fælles konsulære instrukser. En forudsætning for dette kompromis er en grundig undersøgelse af biometrien og dens begrænsninger.

c. Retshåndhævelse og grænsekontrol

2008 har været et produktivt år på lovgivningsområdet. Der er vedtaget en række vigtige foranstaltninger med relevans for databeskyttelse. Vedtagelsen af Rådets rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde betyder, at der nu også findes generelle EU-rammer for databeskyttelse under tredje søjle. Andre foranstaltninger er afgørelse 2008/615/RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet (Prüm), nye retlige rammer for Europol og Eurojust og forordningen om visuminformationssystemet. I 2009 vil hovedvægten blive lagt på gennemførelsen af disse foranstaltninger i medlemsstaterne.

Et væsentligt forslag, nemlig forslaget til Rådets rammeafgørelse om anvendelse af passagerlister (PNR-oplysninger) med henblik på retshåndhævelse, drøftes fortsat i Rådet. De intensive drøftelser om nødvendighed og proportionalitet i forbindelse med dette forslag, der hovedsagelig er udformet med henblik på terrorbekæmpelse, er velkomne og viser, at der tilstræbes en mere afbalanceret tilgang i beslutningsprocessen.

Endvidere er (etnisk) profilering ved at blive et tema i drøftelserne vedrørende efterretningsstyret politiarbejde. Det er et spørgsmål, i hvilken udstrækning profilering kan accepteres som instrument.

Der er vigtige udviklinger inden for grænseforvaltning. De sidste forberedelser er i gang med henblik på ikrafttrædelse af SIS 2, hvilket indbefatter, at EDPS får en tilsynsrolle, det forlyder, at der skal oprettes et europæisk forvaltningsagentur for store informationssystemer, og grundlæggende nye foranstaltninger som et europæisk ind- og udrejsesystem kan blive udformet inden for kort tid.

d. International videregivelse af data og globalisering

Vil EU og USA indgå en aftale om udveksling af personoplysninger med henblik på retshåndhævelse? Der gøres et stort arbejde med henblik på at udarbejde en sådan aftale, f.eks. i den såkaldte Kontaktgruppe på Højt Plan. Hvis dette skulle føre til en aftale, kan denne aftale få konsekvenser for mere end udveksling med henblik på retshåndhævelse med USA alene.

Der sker en udvikling på flere fronter med hensyn til global harmonisering af databeskyttelsesstandarder, både med henblik på retshåndhævelse og inden for andre områder. For eksempel er APEC ved at udvikle standarder, og de latinamerikanske lande og de fransktalende lande har igangsat aktiviteter.

Drøftelserne vedrørende søgemaskiner, disses ansvar og anvendelse af EU-lovgivningen om databeskyttelse på søgemaskiner hjemmehørende uden for EU viser, at der er behov for en mere global tilgang.

e. Kommer der en ny retlig ramme for databeskyttelse?

I sin udtalelse af 25. juli 2007 om gennemførelsen af databeskyttelsesdirektivet 95/46/EF foreslog EDPS, at man begynder at overveje den fremtidige ramme for databeskyttelse, der dog ikke nødvendigvis skal være grundlæggende forskellig fra den nuværende.

Siden da har der været flere aktiviteter, heraf nogle var foranlediget af dette forslag, andre ikke. Kommissionen har oprettet en ekspertgruppe vedrørende personoplysninger, og den har bestilt en undersøgelse vedrørende den fremtidige retlige ramme for databeskyttelse. Desuden vil den europæiske konference for datatilsynsmyndigheder drøfte dette emne i 2009. Den britiske datatilsynsmyndighed har bestilt en undersøgelse, der kan underbygge disse drøftelser.

Der pågår andre aktiviteter i tilknytning hertil, som f.eks. "London-initiativet", der skal effektivisere databeskyttelsen, og Artikel 29-Gruppen bruger ressourcer på flere grundlæggende spørgsmål inden for databeskyttelse, f.eks. i øjeblikket begreberne registeransvarlig og registerfører samt spørgsmål i forbindelse med lovvalg.

Som et første skridt med hensyn til lovgivning kan nævnes ændringen af e-databeskyttelsesdirektivet. Under drøftelserne af denne ændring blev flere større temaer taget op, som f.eks. sikkerhedsbrud.

f. Og med hensyn til EDPS?

EDPS' virksomhed i denne kontekst kan opsummeres som følger:

- Alle områder er omfattet. Lagring og udveksling af data er et instrument, der tages i an-

vendelse på mange politikområder, meget ofte som et middel til at styrke det indre marked.

- Inddragelse på alle stadier, lige fra tilkendegivelser i forbindelse med grønbøger til rådgivning samt forligsudvalgmøder som led i den fælles beslutningsprocedure.
- Der er kontinuitet med hensyn til hovedlinjerne. Det er af afgørende betydning, at udmeldingerne er konsekvente, og EDPS bestræber sig på at foretage en passende afvejning mellem hensynet til databeskyttelse og andre (offentlige) interesser.

III. Prioriteringer for EDPS for 2009

Der sker ingen grundlæggende ændringer i den EDPS's funktion som rådgiver vedrørende EU-lovgivning og dertil knyttede dokumenter. De ændringer, der - eventuelt - sker i konteksten, vil imidlertid medføre, at tyngdepunkterne ændres. Det er klart, at EDPS vil tage meget aktivt del i drøftelserne om eventuelle ændringer af den retlige ramme for databeskyttelse. Der vil blive sat yderligere skub i disse drøftelser, hvis og når Lissabontraktaten træder i kraft.

For så vidt angår emner kan der indkredses tre hovedområder. For det første - som noget nyt for EDPS - den offentlige sundhed, for det andet - som i tidligere år - frihed, sikkerhed og retfærdighed og for det tredje informationssamfundet.

- a. Generelle spørgsmål
  - Afhængigt af udviklingen, den fortsatte forberedelse af Lissabontraktatens ikrafttræden.
- b. Den offentlige sundhed
  - Udvikling af e-sundhedssystemer
  - Sekundær udnyttelse af helbredsoplysninger
  - Behandling af lovgivningsmæssig aktivitet i forbindelse med følsomme oplysninger
  - Visse andre grundlæggende spørgsmål, der også vedrører sundhedssektorens kritik af databeskyttelseslovgivningen
- c. Frihed, sikkerhed og retfærdighed
  - Stockholmprogrammet som en ny generel ramme
  - Overvågning af følgerne af vedtagelsen af rammeafgårelsen om databeskyttelse
  - Grænseforvaltning og ind- og udrejsesystem
  - Overgang til SIS 2 og oprettelse af en forvaltningsmyndighed
  - Arbejde med konvergensprincippet (fra: Rapport fra Fremtidsgruppen)
  - Aktiviteter i tilknytning til e-justice og det fælles retsområde
  - Udvikling af en holdning til profilering
- d. Informationssamfundets udvikling
  - Videreudvikling af grundlæggende spørgsmål omkring e-databeskyttelsesdirektivet (sikkerhedsbrud, forholdet til intellektuelle ejendomsrettigheder osv.)
  - anbefalinger om RFID
  - Sociale net, videnskabsnet og forskningsnet
- e. Eventuelle ændringer af rammen for databeskyttelse
  - Yderligere definition af begreberne registeransvarlig og registerfører og afklaring af spørgsmålet om lovvalg og jurisdiktion (også med de nationale databeskyttelsesmyndigheder, inden for rammerne af Artikel 29-Gruppen)
  - Input til forskellige aktiviteter vedrørende den eventuelle kommende ramme
  - Opfølgning af drøftelserne om ændring af forordning nr. 1049/2001
  - I en bredere kontekst de følger, det har for databeskyttelsen, at der træffes foranstaltninger til fremme af EU-institutioners gennemsigtighed og klare ansvarsforhold (eksempel:

- offentliggørelse af modtagerne af EU-finansiering)
- f. Udvikling af net til udveksling af oplysninger på tværs af grænserne
    - IMI, forbrugerbeskyttelse, sundhedsdata
  - g. Eksterne aftaler og globale standarder
    - Opfølgning af udtalelsen fra EDPS om rapporten fra Kontaktgruppen på Højt Plan, der muligvis vil føre til en aftale mellem EU og USA om udveksling af data om retshåndhævelse
    - Andre aftaler om forbrugerdata, som f.eks. handelsaftalen om bekæmpelse af varemærkeforfalskning
  - h. Andet
    - EDPS vil fremlægge et eller flere dokumenter om sin rådgivningspolitik, der under alle omstændigheder vil handle om eventuel indgriben i komitologiprocedurer eller andre procedurer, hvor Kommissionen har fået uddelegeret lovgivningsbeføjelser, EDPS-involvering i beslutninger vedrørende dataoverførsel til tredjelande samt de følger, som lovgivningsmæssig rådgivning har for EDPS's tilsynsfunktion.

Bruxelles, december 2008.